

Osobné svedectvo – Život v Náboženskej spoločnosti Svedkov Jehovových

Celý môj život sprevádza viera v Boha, v ktorej som bola vychovaná. Ale nie obyčajná, bežná viera, bola som ako dieťa vychovaná v sekte Svedkov Jehovových.

Môj otec a mama pochádzali z chudobných mnohodedných rodín, otca často rodičia vypýtali zo školy na poľnohospodárske práce, pomáhať musel hlavne tvrdo pracujúcej matke. Starý otec trpel depresiami, ktoré vraj začali v čase znárodnenia a biedy drobných roľníkov. Prastará mamka pracovala v Spojených štátoch, priniesla tvrdo zarobené peniaze a vydala sa tu – na Slovensku.

Potom vraj veľmi ľutovala, keď komunisti po vojne vzali všetko, čo nezobrala vojna. Prastarká ešte 90 ročná pracovala na poliach a ja si ju pamätám ako dieťa, keď už iba ležala a ešte v posteli vaľkala cesto na domáce rezance.

Otecko nebol dobrým žiakom, možno aj z dôvodu častého chýbania sa mu nedarilo v škole dobre a tak si zopakoval niekoľko krát neznámy ročník ZDŠ a ako 14 ročný začal pracovať ako pomocný stavebný robotník.

Moja mamička tiež pochádzala z veľmi ťažkých pomerov. Jej mamička bola vychovaná u nevlastných rodičov ako slúžka, pracovala od šiestich rokov, kedy sa jej rodičia vzdali. Starká sa vydala za staršieho manžela ako 16 ročná, bol to muž, ktorého jej vybrali pestúni. Porodila 9 detí a až v čase socializmu sa s manželom dokázala rozviest. Moja mama bola bystré dievča z chudobnej rodiny a tak ju komunistické učiteľky poslali na zdravotnú školu.

Ako presne prebiehalo stretnutie mojich rodičov s Jehovovými Svedkami neviem, iba ako deti vieme, že otec bol prvý, kto sa začal touto vierou zaoberať. Moju mamku prinútil teda k trom veciam – ak chce byť ďalej jeho družka, musí sa začať venovať štúdiu novej viery, vystúpiť z cirkvi a odísť zo zdravotnej školy, aby nemala vyššie vzdelanie ako on.

Moja mama mala otca veľmi rada. Bola to taká láska mladosti, skoro ešte detstva, keď človek so všetkou naivitou a čistotou prepadne celým srdcom poblázneniu prvej lásky. A napriek odhováraniam, prosbám, vyhrážkam mamky i krstnej mamky i nevlastného otecka, ktorý bol veľký dobrák a mal moju mamu rád, moja mamička vystúpila z cirkvi, ukončila štúdium na strednej škole v treťom ročníku a vydala sa za môjho otecka prvú sobotu po svojich 18. narodeninách. Aj otec mal v čase svadby 18 rokov.

Moji rodičia boli v tom čase svojou vierou veľmi zaujatí, hneď museli riešiť, čo bude s otcovou vojenskou službou. Bol rok 1973 a SJ vtedy intenzívne hlásali, že koniec sveta príde v roku 1975. Nečudujem sa mojim rodičom, že v čase normalizácie, vstupu sovietskych vojsk, v čase, keď sa ekonomika ešte len vzpamätávala a podmienky dedinského ľudu boli veľmi zlé, uverili takýmto veciam. Boli veľmi mladí ľudia, pochádzali z rodín, kde na deti bolo málo času, lebo sa predovšetkým drelo a súrodenci poznali ešte hlad z vojnových rokov, deti spávali v jednej posteli aj tri spoločne.

Moja mama dodnes spomína, že pán farár z ich obce bol alkoholik. Komunisti dosadzovali svojich kňazov a farárov, tým statočným odoberali štátny súhlas a verím tomu, že ne jeden pán farár si mohol svoje svedomie otupovať alkoholom. Boli to ťažké roky. Nikoho nesúdim. Iba hľadám dôvody, ktoré mojich rodičov priviedli k zmene viery. Otec nemohol ako SJ nastúpiť ako vojak na základnú vojenskú službu. Jediný spôsob, ako to vtedy SJ riešili, bol odchod do baní. Takto to urobil aj môj otec.

Rodičia sa po svojom sobáší odsťahovali do baníckeho mesta, ktorá je doteraz miestom, kde žije početný zbor SJ. Otec pracoval v bani Nováky. Ako mladý muž do 20 rokov pracoval na povrchu, keď mal 20, odišiel fárať do podzemia. Rodičom sa narodilo dieťaťko a začali sa prvé vážne problémy.

Rok 1975 prešiel a nič sa nestalo, otec dosiahol vek 20 rokov a začal pracovať v podzemí, ktorého sa bál. Mama spomína, že otec niekoľko hodín pred odchodom do práce prestal rozprávať. Bál sa a začal svoj strach liečiť tak, ako množstvo mužov rieši problémy – alkoholom.

Veľký problém sa ukázal aj bezdôvodný odchod mojej matky zo zdravotnej školy. V nemocnici v kúpeľnom mestečku si našlo prácu niekoľko sestričiek, ktoré mali tiež manželov baníkov a tiež patrili k SJ. Boli našou rodinou. Keď som sa mamy pýtala, prečo odišla zo zdravotnej školy, povedala, že jej nejaká sestra od SJ povedala, že zdravotných sestier už čoskoro nebude treba, pretože v nastávajúcom božom kráľovstve budú všetci zdraví. Ale viem, že to bolo hlavne želanie môjho otca, ktorá mal problémy s vlastným sebahodnotením.

Matka nepracovala, čoskoro som sa narodila ja a v roku 1980 naša najmladšia sestra. V tom čase mal už otec vážne problémy s alkoholom v práci aj doma. Pod jeho vplyvom bol agresívny a vyhľadával iné vzťahy. Po niekoľkých právnych výboroch môjho otca z organizácie SJ vylúčili.

Som presvedčená, že na psychiku môjho otca, ktorá bola už beztak geneticky zaťažená, bol toto zlomový bod jeho života. Otec vieru SJ nenávidí a stratil aj vieru v život. V roku 1988 odišiel od nás a jeho život je odvtedy sériou zhoršujúcich sa udalostí. Jeho otec, náš starý otec, aj z dôvodu zármutku nad konaním nášho otca, po smrti svojej manželky spáchal samovraždu.

Vyrastala som v komunistickej dobe. Moje mesto bola komunistické mesto. Pamätám si, ako sa ma súdružka učiteľka v škôlke opýtala, či smútim za Leninom a ja som odpovedala, že áno.

Dodnes neviem, či súdružka učiteľka chcela zistiť môj vzťah k strane, alebo mi naznačiť, že si mám vyčistiť nechty na rukách. S mnohými vecami mám dodnes problém a dôvody správania ľudí si iba domýšľam.

Keď som bola prváčka, bála som sa školy. Tak ako sa otec bál bane, ja som sa bála školy. Otec dobre pracoval, veď mal odznak brigády socialistickej práce, ktorú nám ukázal. Ja som čítala už od piatich rokov. Keď som prišla do školy, vedela som čítať plynule a škola mi šla ľahko. Ale bola som často chorá a hlavne som plakala, lebo som sa bála. Bála som sa dievčatka, ktoré bolo na veľkom plagáte, bolo to dievčatko, ktoré uteká z Hirošimy. Program výučby spočíval v poriadnej dávke ideológie. Neviem, či to tak bolo iba v našej škole, kde naše pani učiteľky učili o nášľapných mínach, trhavinách z Vietnamu, veľa hovorili o studenej vojne, hrozbách buržoázných veľmocí a o hrdinskej úlohe Sovietskeho Zväzu, o jeho osloboditeľskej úlohe. Pamätám si, ako som si raz s úľavou pomyslela, ako dobre, že ten Sovietsky Zväz je tak blízko nás. Bola som veľmi malá a objavila som prácu s atlasom.

Rodičia nesúhlasili s tým, aby som bola iskričkou, aj keď sa mi páčili príbehy o hrdinskej Timurovej družine, páčil sa mi príbeh o statočnom Jankovi Giertym, ktorý varoval partizánov. Páčilo sa mi, keď dobro víťazilo nad zlom a keď hrala československá hymna. Moja obľúbená bola prvá časť. Mala som rada českú reč, ich filmy, humor. Možno preto, že kraj odkiaľ pochádzajú rodičia je tak blízko hraníc, že ich dedina sa po rozdelení našich krajín ocitla na úplnej hranici dvoch štátov.

Pocítila som, že som sa stala nepriateľom komunistickej strany v deň, keď sa na krásnu pozvánku o mojom vstupe do pionierskej organizácie nesúhlasne podpísali obidvaja rodičia. Druhý deň mali okamžite prísť do školy.

Neviem, či som sedela sama, alebo tam boli druhé deti. Viem, že pani učiteľka hovorila veľa o koncentračných táboroch, čítala sa kniha o hrdinskom odpore sovietskych vojakov pri obliehaní Leningradu. Neviem, či to bola cielená výchova k vstupu do PO, no pani učiteľka asi bola veľkou stúpenkyňou komunistických právd, pretože to, čo nasledovalo, považujem za zlyhanie jej pedagogických schopností. Čítali sme ako deti príbeh o rodine, ktorá žila v obliehanom Leningrade.

Každý deň bol horší a horší. Zásoby jedla sa míňali, voda sa získavala len z topeného snehu, ktorý sa chodil naberať do vedier pod paľbou fašistických vojsk. Hrdinka príbehu opísala narodenie dieťaťa v ich rodine. Plakalo zúfalo od hladu a tak si jeho matka rozrezala žily a dala mu piť vlastnú krv. Dieťaťko zomrelo a matka tiež. Ja som sa cestou domov skrývala, keď som uvidela dopravné lietadlo. Pionierkou som sa napriek tomu nestala, ale ochorela som na depresiu.

Cez prázdniny dostal otec rekreáciu. Išli sme do Čiech, na Šumavu, hrali sme sa v rieke Vydre, tam na tých kameňoch, kde sa natáčali scény filmu „Kolja“. Na hraniciach s vtedajšou NSR bol les. Do lesa bol zákaz vstupu, aj keď jahôdky tam boli lákavé, rodičia nás nepustili ani na krok za tabuľku. Pýtali sme sa, prečo nemôžeme ísť do lesa a tak nám rodičia museli vysvetliť, že naša krajina nepúšťa ľudí von. „A čo ak sa tu niekomu nepáči, pýtali sme sa?“ Dozvedeli sme sa, že ani tomu, kto tu nechce žiť a nepáči sa mu tu, nemôže z krajiny odísť. Pomyslela som si, že toto nemôže byť dobrá krajina. V takejto krajine nechcem žiť, to môžem radšej zomrieť.

Celú základnú školu som trpela, ale mala som rada dejepis a šla mi matematika. Vyhrala som pytagoriádu, čítala som rýchlo, pracovala som dobre s textom, mala som rada slovníky, tabuľky, vysvetlivky pod čiarou, letopočty a chronológiu. Bola som motoricky neschopná, slabá vo všetkých silových disciplínach. Učiteľka telocviku ma udrela, rozopla mi pred triedou bundu teplákového súpravy a vyfackala ma. Nemala ma rada, lebo som bola fyzicky nenadaná, škaredo som chodila po úraze nohy a odmietla som cvičiť na Spartakiáde. Mala som mimoriadne ohybné kĺby, dokázala som dobre zvládať gymnastické prvky a už od mala som bola dobrý plavec. Ako môj otec. Myslím, že som nedagnostikovaný asperger.

Najťažšia otázka, akú som v škole dostávala bola otázka mojej budúcnosti. Čím chceš byť.

Napriek mojim matematicko-chronologickým schopnostiam som veľmi inklinovala k umeniu. Mali sme susedu, veľmi kultivovanú dámu, tetu, ktorá mala klavír a dve nadané deti. Jej dcérka študovala na vysokej škole a jej syn sa nedostal na Vysokú školu múzických umení. Možno preto, že teta suseda sa chodila pomodliť do kostolíka. Tak to ona vravela, keď sme ju viezli domov, vysadte ma pri kostolíku, ja sa tam pôjdem pomodliť. A môj otec, ktorý, keď bol triezvy, tak bol slušný, dobrý a galantný a odviezol pani susedku až rovno ku kostolíku, keď pršalo. Jej syn urobil zo svojich rúk záves a robil mi kolotoč. Potom mi požičiaval nádherné pastelky, dával mi ich, kreslil môj portrét a ja som u nich brnkala na klavíri, rozmotávala som s tetou susedou ich zmotané nitky, vlnky a bavlnky a bola som šťastná, strašne šťastná.

Avšak tá otázka, čím chcem byť, bola bezpredmetná, prosila som rodičov, aby som mohla hrať na klavír. Pani suseda sa odsťahovala a prišla nová rodina mladej zdravotnej sestričky.

Prosila som, aby som mohla hrať aspoň na nejaký hudobný nástroj, tak mi kúpili plastovú flautu, ale do hudobnej školy ma nezapísali. Mama mi vravela, pozri, keď príde božie kráľovstvo, môžeš sa učiť hrať na klavíri aj sto rokov, potom bude naozaj čas, aby si sa tomu venovala. Teraz je čas poslúchať rodičov a chodiť na zhromaždenia. A pomáhať doma. Keď som odvrávala dostala som bitku, pretože som odvrávala často, dostávala som často bitku. Raz ma mama zbila tak, že si ma zavolala pani učiteľka na telocviku. Pokúšala som sa modriny na nohách skryť podkolenkami. Učiteľka sa ma opýtala, čo sa mi stalo. Povedala som, že som spadla. Myslím že potom už nebola ku mne taká zlá. Čím som bola staršia, tým naliehavejšia sa javila otázka mojej ďalšej školy. Naozaj som nevedela, nechápala som, ako im odpovedať, že ja už nemám v tomto svete budúcnosť, podľa najnovších výpočtov Spoločnosti Strážna Veža mal prísť koniec sveta v rokoch 1984-1994, tak to bolo podľa knihy: „Môžeš žiť navždy v pozemskom raji“.

Utiakala som sa často k nádeji a viere, pred telocvikom, pred školou, v čase alkoholických excesov svojho otca, v čase, keď som mala pocit, že matka nemá na náš čas ani silu. Čítala som vážne všetky knižočky, Bibliu, požiadala som o to, aby som sa mohla stať nepokrsteným zvestovateľom.

V ôsmej triede prišla nežná revolúcia. Pamätám si úplne jasne na veci, ktoré sa diali, pamätám si, ako som oslovila učiteľku občianskej náuky a pýtala sa jej, ako nás mohla učiť tú internacionálnu pomoc v roku 1968. Ona iba povedala: „Museli sme“. Nebolo viac čo dodávať. Keď sme si dávali prihlášku na strednú školu, v tom čase som mala otvorenú cestu na všetky školy v okrese. Napriek môjmu protikomunistickému postojovi mi pani riaditeľka v roku 1988 udelila vyznamenanie za výborný prospech pred celou školou. Mali sme spolužiačku, slabú, maďarsko-slovensky hovoriacu. Bolo mi jej ľúto, lebo bola z rozvráteného rodinného prostredia ako ja. Tak som jej cez prestávky pomáhala s matematikou. Mne to nevadilo, pretože spolužiačky so mnou až tak nekomunikovali. Nebola som veľmi obľúbená, pretože som vravela to, čo som si myslela, nemala som pekné oblečenie a nechápala som mnohým veciam. Nechápala som, čo znamená byť metalistom, depešákom, inklinovala som k vážnej hudbe, čítala som knihy a moja kamarátka z triedy sa neskôr stala rehoľnou sestrou. Pokúšala som sa veľmi priateľiť, veľmi som stála o kamarátstvo, ale nerozumela som deťom. Oveľa lepšie som si rozumela s dospelými, či starými ľuďmi.

Najhoršou vecou, ktorú ovplyvnili SJ bol výber mojej strednej školy. Keď som si podávala prihlášku, mala som 13 rokov. Základná škola trvala osem rokov a ja som letné dieťa. Matka povedala, pôjdeš za krajčírku a hotovo. Prosila som ju, aby som mohla ísť aspoň na odevnú štvorročnú školu. Chcela som ísť na gymnázium, chcela som študovať právo, pracovať s knihami, robiť niečo intelektuálne. Cez prázdniny som čítala knihy, zapisovala si počet strán a ich počet v to leto presiahol 4000. Keď som sa pochválila bratovi z NSSJ, ktorý nás chodil navštevovať, že veľa čítam, povedal mi, že som mohla štyrikrát prečítať Bibliu. Neskôr zvidol ženu, ktorá bola vydatá a mala 4 deti. Nejako sa to udialo pri ich spoločnej priekopníckej službe. Vtedy mi povedal, že by ma nechcel, že som pyšná, panovačná a pokrytecká. A suverénna, že by ma nechcel za manželku. Pripadalo mi to zvláštne, lebo som mala 13 rokov. Možno som mala byť viac napozore, možno moji rodičia. Chodili sme na štúdium knihy ešte s iným Jankom. Toho o niekoľko rokov odsúdili za obchod s detskou pornografiou. Obchodoval s fotkami vlastných detí.

Keď som stretla svojho manžela pocítila som, že on by mohol byť moja záchrana. Zasnúbila som sa ako 17 ročná, odišla som z domu hneď, ako to bolo možné. Dialkovo som si ukončila štúdium maturitou a neskôr absolvovala pomaturitné ekonomické štúdium v Martine. Bola som prijatá na

štúdium archivníctva v Prešove, ale toto externé štúdium som z finančných aj rodinných dôvodov ukončila hneď na začiatku. Na strednej škole som reprezentovala svoju školu v matematike a bola som v tom čase najúspešnejším dievčaťom stredoslovenského kraja.

Môj manžel, taktiež člen NSSJ, v súlade s ideológiou SJ nechcel mať deti, avšak v roku 1998 sa nám narodil syn a neskôr sa nám narodila dcérka. Moja aj manželova matka boli z nášho rozhodnutia mať ešte jedno dieťa znechutené a vôbec sa na narodenie dcéry netešili. Vystúpila som z NSSJ v roku 1998, uviedla som ako dôvod, že navštevujem aj iné zhromaždenia kresťanov a v prípade potreby transfúzie som pripravená nielen prijať, ale darovať svoju krv. Uviedla som, že postoj vedúci k zabráneniu transfúzie krvi vlastnému dieťaťu považujem za neetický a protizákonný. Moje členstvo bolo okamžite ukončené. Nebolo to také jednoduché, hlavne kvôli vzťahom, ktoré SJ po vystúpenia z členstva striktné ukončujú. Niektorí Svedkovia Jehovovi ma naďalej zdravili a zdravia. Iní vzťahy úplne preťali, napríklad moja najlepšia kamarátka z detstva.

Manžel ma v rozhodnutí odísť z NSSJ o nejakú dobu nasledoval.

Moja staršia sestra odmietla doštudovať učňovskú školu, ktorú jej vybrala naša matka. Má základné vzdelanie, hovorí anglicky a vo voľnom čase sa venuje samo štúdiu japončiny. Je rozvedenou matkou, žije v Londýne a jej syn študuje informačné technológie na Bexley Collage.

Moja mladšia sestra, ktorá bola excelentnou študentkou, vyštudovala s vynikajúcimi výsledkami gymnázium. Pokračovať vo vysokoškolskom štúdiu jej naša matka nedovolila ani na naliehanie učiteľov. V Londýne, kde žije, sa neúspešne pokúsila vyštudovať právo.

Môj otec sa po rozvode a rozdelení republiky stal občanom ČR. Depresie ho priviedli k strate práce, bytu a stal sa bezdomovcom. Pomocou Červeného kríža ho vyhládal a našiel žiť na ulici jeho starší brat, ktorý sa ho ujal a s manželkou sa o neho obetavo stará.

Moja svokra zomrela v roku 2013, do posledným síl verná učeníu NSSJ, odmietala prijať transfúziu krvi a blokovala liečbu lekárov. Zomrela vo veku 70 rokov.

Matka odišla žiť do Londýna, k náboženskej organizácii SJ sa už veľa rokov nehlási. Za naše neúspechy v osobnom a pracovnom živote sa necíti byť vinná. Povedala, že všetko čo sme v živote robili, bolo naše rozhodnutie.

Nikto z mojej blízkej rodiny už nie je členom NSSJ.

Poznámka: Autorka svedectva napísaného podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia si praje zostať v anonymite.